

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJĄ

2022-09-15 Nr. 4D-2022/1-626

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje tiriamas pareiškėjo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundas (toliau vadinama – Skundas) dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau vadinama ir – Inspekcija) atsakingų pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai teisės aktų nustatytu terminu neišnagrinėjus jo skundų (registracijos numeriai 1R-1528 ir 1R-1764).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, Pareiškėjas nurodo:

2.1. „2020 m. pareiškėjas kreipėsi į Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją (toliau ir – VDAI, skundai VDAI reg. Nr. 1R-1528, Nr. 1R-1764, tikėtina registruoti 2020-02-27 dieną) ir skundėsi dėl bendrovės TUI padarytų Europos Sąjungos teisės pažeidimų“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Pareiškėjas laiko, kad Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija [...] nesilaikė pareiškėjo 2020 metais registruotų skundų 1R-1528, Nr. 1R-1764 nagrinėjimo terminų. Sprendimas dėl pareiškėjo skundų prieš bendrovę TUI ir TUI bendrovės atstovus, atsakantis į klausimą, ar bendrovė TUI pažeidė pareiškėjo teises, nepriimtas daugiau negu 2 kalendorinius metus“;

2.3. „Pareiškėjo skundas Inspekcijoje lieka iš esmės neišnagrinėtas. Vyksta konkretus biurokratizmas“;

2.4. „Pareiškėjas akcentuoja, kad skundas lieka neišnagrinėtas nuo 2022 m. VDAI neišnagrinėjo skundo ne tik per Įstatyme nustatytą maksimalų 6 mėnesių skundų nagrinėjimo terminą, bet net daugiau nei 4 kartus jį viršija“.

3. Seimo kontrolierės Pareiškėjas prašo: „[...] apginti pareiškėjo teises nuo elementaraus pareigūnų biurokratizmo“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Inspekciją prašydama pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl Pareiškėjo skunde Seimo kontrolieriui nurodytų Inspekcijos veiklos (neveikimo) aplinkybių.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Iš Inspekcijos Seimo kontrolierių įstaigai pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

5.1. „Inspekcija patvirtina, kad 2020-02-28 gavo Pareiškėjo 2020-02-27 skundą (Inspekcijos

reg. Nr.1R-1528(2.13.Mr)) ir 2020-03-09 gavo 2020-03-08 skundo patikslinimą (Inspekcijos reg. Nr.1R-1764(2.13.Mr)) dėl galimai neteisėtų SIA [pavadinimas žinomas] Lietuvos filialas veiksmų, įskaitant asmens duomenų perdavimą UAB [pavadinimas žinomas] ir (arba) UAB [pavadinimas žinomas], AAS [pavadinimas žinomas] filialui Lietuvoje ir (arba) AAS [pavadinimas žinomas], kitiems tretiesiems asmenims (taip pat ir TUI [pavadinimas žinomas] darbuotojai), dėl UAB [pavadinimas žinomas] veiksmų tvarkant pareiškėjo asmens duomenis bei dėl UAB „Y [toliau vadinama – Bendrovė] referentės [pavardė žinoma] galimai neteisėtų veiksmų atskleidžiant Pareiškėjo asmens duomenis [pavadinimas žinomas] (toliau kartu – skundas). 2020-03-05 sprendimu Nr.3R-208(2.13-1.), Inspekcija atsisakė nagrinėti Pareiškėjo skundą dalyje dėl Bendrovės veiksmų televizijos laidoje viešinant Pareiškėjo asmens duomenis ir persiuntė skundą minėtoje dalyje Žurnalistų etikos inspektoriatui tarnybai.“

5.2. „Inspekcija, nagrinėdama Pareiškėjo skundą dalyje dėl galimai neteisėtų SIA [pavadinimas žinomas] Lietuvos filialo veiksmų, įskaitant asmens duomenų perdavimą UAB [pavadinimas žinomas] ir (arba) UAB [pavadinimas žinomas], AAS [pavadinimas žinomas] filialui Lietuvoje ir (arba) AAS [pavadinimas žinomas] ir kitiems tretiesiems asmenims (taip pat ir TUI [pavadinimas žinomas] darbuotojai), 2020-08-03 (Inspekcijos reg. Nr. 2R-3949(2.13.)), 2020-08-30 (Inspekcijos reg. Nr. 2R-4256 (2.13.)), 2020-09-03 (Inspekcijos reg. Nr. 2R-4425(2.13.)) raštais kreipėsi į SIA [pavadinimas žinomas] Lietuvos filialą dėl informacijos pateikimo ir tik 2020-09-18 gavo atsakymą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-6167(2.13.)). Apie aukščiau paminėtus veiksmus, Inspekcija 2020-10-21 informavo Pareiškėją raštu Nr. 2R-5257(2.13.).“

5.3. „Tęsiant Pareiškėjo skundo nagrinėjimą, Inspekcija, atsižvelgdama į 2020-09-25 gautą Pareiškėjo elektroninį pranešimą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-6329(2.13.)), kuriuo Pareiškėjas pateikė savo 2020-09-25 skundo Vilniaus apygardos administraciniam teismui (toliau - VAAT) kopiją, kurioje atsakovas yra Žurnalistų etikos inspektoriatui tarnyba, Inspekcija 2021-02-23 sprendimu Nr. 3R-174(2.13-1.E) Pareiškėjo skundo nagrinėjimą dalyse dėl UAB [pavadinimas žinomas] veiksmų ir dėl Žurnalistų etikos inspektoriatui tarnybos veiksmų, kuriais Žurnalistų etikos inspektoriatui tarnyba teismui kaip įrodymą perdavė vaizdo įrašą, nusprendė nutraukti. Inspekcija, 2021-02-25 raštu Nr. 2R-834(2.13.Mr) informavo Pareiškėją apie priimtą sprendimą Nr. 3R-174(2.13-1.E) ir nurodė, kad skundo nagrinėjimo metu buvo nustatyta, kad su Pareiškėju jo nurodytu adresu – <...>, Vilnius – bendravo ir el. paštu susirašinėjo ne TT [pavadinimas žinomas] Lietuvos filialo [...], o Latvijos įmonės – TT [pavadinimas žinomas] atstovai. TT [pavadinimas žinomas] Inspekcijai nurodė, kad TT [pavadinimas žinomas] Lietuvos filialas jokios verslo veiklos nevykdo ir jame nėra dirbančių darbuotojų ir, kad visi Lietuvoje dirbantys darbuotojai yra įdarbinti Latvijoje.“

5.4. „Vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) 55 straipsnio 1 dalimi, kiekviena priežiūros institucija turi kompetenciją savo valstybės narės teritorijoje vykdyti pagal šį reglamentą jai pavestas užduotis ir naudotis pagal šį reglamentą jai suteiktais įgaliojimais. Pagal BDAR 56 straipsnio 1 dalį nedarant poveikio 55 straipsniui, duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo pagrindinės buveinės arba vienintelės buveinės priežiūros institucija turi kompetenciją veikti kaip vadovaujanti priežiūros institucija, kai tas duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas vykdo tarpvalstybinį duomenų tvarkymą, vadovaujantis 60 straipsnyje nustatyta procedūra.“

Remiantis tuo, kas aukščiau išdėstyta, Inspekcija informavo Pareiškėją, kad jo skundas dalyje dėl TT [pavadinimas žinomas], SIA veiksmų, įskaitant asmens duomenų perdavimą UAB [pavadinimas žinomas] ir (arba), UAB [pavadinimas žinomas], AAS [pavadinimas žinomas] filialui Lietuvoje (ir) arba AAS [pavadinimas žinomas], kitiems tretiesiems asmenims (taip pat ir TUI [pavadinimas žinomas] darbuotojai) nagrinėtinas taikant nuoseklumo mechanizmą, dalyvaujant Latvijos priežiūros institucijai bei nurodė, kad skundas šiai institucijai bus perduotas per vidaus rinkos informacinę sistemą, siekiant nustatyti vadovaujančią duomenų apsaugos priežiūros instituciją, kuri

nagrinės skundą minėtoje dalyje.“

5.5. „2021-02-26 Inspekcija perdavė Latvijos priežiūros institucijai Pareiškėjo skundą dalyje dėl galimai neteisėtų SIA [*pavadinimas žinomas*] Lietuvos filialas veiksmų, įskaitant asmens duomenų perdavimą UAB [*pavadinimas žinomas*] ir (arba) UAB [*pavadinimas žinomas*], AAS [*pavadinimas žinomas*] filialui Lietuvoje ir (arba) AAS [*pavadinimas žinomas*] ir kitiems tretiesiems asmenims (taip pat ir TUI [*pavadinimas žinomas*] darbuotojai) per vidaus rinkos informacinę sistemą, siekiant nustatyti vadovaujančią duomenų apsaugos priežiūros instituciją (pranešimo Nr. 182944). 2021-03-30 Latvijos priežiūros institucija pateikė atsakymą nurodydama, kad vadovaujanti priežiūros institucija yra Vokietijoje. Inspekcija, atsižvelgdama į Latvijos priežiūros institucijos pateiktą informaciją, 2021-05-06 perdavė Vokietijos priežiūros institucijai Pareiškėjo skundą dalyje dėl galimai neteisėtų SIA [*pavadinimas žinomas*] Lietuvos filialas veiksmų, įskaitant asmens duomenų perdavimą UAB [*pavadinimas žinomas*] ir (arba) UAB [*pavadinimas žinomas*], AAS [*pavadinimas žinomas*] filialui Lietuvoje ir (arba) AAS [*pavadinimas žinomas*] ir kitiems tretiesiems asmenims (taip pat ir TUI [*pavadinimas žinomas*] darbuotojai), per vidaus rinkos informacinę sistemą, siekiant nustatyti vadovaujančią duomenų apsaugos priežiūros instituciją (pranešimo Nr. 295091). Apie aukščiau minėtus veiksmus, Inspekcija 2021-05-18 raštu Nr. 2R-2511 (2.13.Mr) informavo Pareiškėją.“

5.6. „Inspekcija, 2021-09-21 elektroniniu paštu gavo Pareiškėjo paklausimą dėl skundo nagrinėjimo eigos (Inspekcijos reg. Nr. 1R-6190(2.13.Mr)). Atsižvelgdama į gautą pranešimą, Inspekcija informavo Pareiškėją, kad įkėlus skundo dalį į vidaus rinkos informacinę sistemą, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 30 straipsnyje nustatyti Pareiškėjo informavimo ir skundo nagrinėjimo terminai nėra taikomi. Taip pat informavo, kad Inspekcija elektroniniu paštu kreipėsi į Saksonijos priežiūros instituciją, siekdama sužinoti, ar Saksonijos priežiūros institucija sutinka būti vadovaujančia priežiūros institucija nagrinėjant Pareiškėjo skundą dalyje dėl galimai neteisėtų SIA [*pavadinimas žinomas*] Lietuvos filialas veiksmų, įskaitant asmens duomenų perdavimą UAB [*pavadinimas žinomas*] ir (arba) UAB [*pavadinimas žinomas*], AAS [*pavadinimas žinomas*] filialui Lietuvoje ir (arba) AAS [*pavadinimas žinomas*] ir kitiems tretiesiems asmenims (taip pat ir TUI [*pavadinimas žinomas*] darbuotojai) ir paprašė informuoti, ar ketina imtis kokių nors, su skundo tyrimų susijusių, veiksmų.“

5.7. „Inspekcija, 2022-05-24 raštu Nr. 2R-2368(2.13.Mr) papildomai informavo Pareiškėją, kad per nustatytą terminą Vokietijos priežiūros institucijai nenurodžius, ar ji sutinka būti vadovaujanti priežiūros institucija nagrinėjant Pareiškėjo skundą, Inspekcija 2022-03-16 pakartotinai per vidaus rinkos informacinę sistemą perdavė skundą Vokietijos priežiūros institucijai (pranešimo Nr. 379367), o 2022-05-18 elektroniniu paštu tiesiogiai kreipėsi su paklausimu ar ji sutinka būti vadovaujančia priežiūros institucija nagrinėjant Pareiškėjo skundą ir paprašė informuoti, ar ketina imtis kokių nors, su skundo tyrimų susijusių, veiksmų. Inspekcija pažymi, kad iki šios dienos atsakymo iš Vokietijos priežiūros institucijos negavo ir planuoja dar kartą pakartotinai per vidaus rinkos informacinę sistemą perduoti pareiškėjo skundą.“

5.8. Iš Skundo tyrimui pateiktų dokumentų nustatyta, kad:

5.8.1. VDAI 2020-03-05 sprendimu Nr. 3R-208(2.13-1.) atsisakė nagrinėti Pareiškėjo skundo dalį dėl Bendrovės veiksmų televizijos laidoje viešinant Pareiškėjo asmens duomenis ir persiuntė skundą šiuo klausimu nagrinėti Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybai;

5.8.2. VDAI 2021-02-23 sprendimu Nr. 3R-174(2.13-1.E) Pareiškėjo skundo nagrinėjimą dėl UAB [*pavadinimas žinomas*] veiksmų ir dėl Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos veiksmų, kuriais Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (ŽEIT) teismui kaip įrodymą perdavė vaizdo įrašą, nusprendė nutraukti. Sprendime nurodoma: „2020-03-05 priimtas Inspekcijos sprendimas Nr. 3R-208(2.13-1.) atsisakyti nagrinėti pareiškėjo skundą dalyje dėl Bendrovės veiksmų televizijos laidoje viešinant pareiškėjo asmens duomenis ir persiųsti jį Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybai (toliau – ŽEIT). 2020-03-05 raštu Nr. 2R-1240(2.13.) pareiškėjo skundas priimtas nagrinėti dalyje dėl TT [...], UAB [...], AAS [...] filialo Lietuvoje (toliau – BTA) ir UAB [...] veiksmų, tvarkant pareiškėjo

asmens duomenis, tuo pačiu pareiškėjui pateikti papildomi klausimai, prašant konkretizuoti kiekvieno skundžiamo asmens galimai neteisėtus veiksmus bei pridėti turimus įrodymus. ŽEIT 2020-03-25 raštu Nr. (SK-79) S-288 (Inspekcijos reg. Nr. 1R 2180(2.13.)) pareiškėjo skundą, patikslintą pareiškėjo 2020-03-12 ir 2020-03-16 raštais, dalyje dėl Bendrovės referentės galimai neteisėtų veiksmų atskleidžiant pareiškėjo asmens duomenis [...], persiuntė Inspekcijai. Pareiškėjas 2020-09-25 el. pranešimu (Inspekcijos reg. Nr. 1R-6329(2.13.)) Inspekcijai pateikė savo 2020-09-25 skundo Vilniaus apygardos administraciniam teismui (toliau – VAAT) kopiją, kurioje atsakovas yra ŽEIT. Iš skunde pateiktos informacijos matyti, kad pareiškėjas skundžia ŽEIT sprendimą, kuris susijęs ne tik su Bendrovės, kaip informacijos skleidėjo, bet ir su UAB [...], kaip informacijos rengėjo, veiksmis. [...].

Pareiškėjas 2020-10-27 el. pranešimu (Inspekcijos reg. Nr. 1R-7089(2.13.)) Inspekcijai nurodė, kad VAAT nagrinėjama byla Nr. eI2-5118-1066/2020, kurioje atsakovas yra ŽEIT ir kuri susijusi su ŽEIT priimtu sprendimu dėl pareiškėjo 2020-02-28 skundo. Be to, pareiškėjas 2020-11-10 el. pranešimu (Inspekcijos reg. Nr. 1R-7432(2.13.)) pateikė Inspekcijai savo 2020-03-16 skundo ŽEIT kopiją bei savo 2020-11-10 VAAT pateiktą raštą dėl Bendrovės teismui pateikto atsiliiepimo byloje Nr. eI2-5118-1066/2020. Iš pareiškėjo pateiktos informacijos matyti, kad VAAT nagrinėjama byla, susijusi su ŽEIT sprendimu dėl Bendrovės transliuojamoje televizijos laidoje „Z“, kurios įrašas Bendrovės referentės ir buvo persiųstas [...], galimai neteisėtai tvarkytų jo asmens duomenų. Be to, pareiškėjas 2020-10-27 el. pranešimu Inspekcijai skundžia ŽEIT veiksmus, kuriais ŽEIT teismui kaip įrodymą perdavė vaizdo įrašą, kurio padarymo teisėtumą jis skundė Inspekcijai 2020 m. kovo mėn. Inspekcija 2020-11-18 priėmė sprendimą dėl Pareiškėjo 2020-02-27 skundo dalyje dėl Bendrovės referentės galimai neteisėtų veiksmų atskleidžiant pareiškėjo asmens duomenis [...] Nr. 3R-1006(2.13-1.), kuriuo nusprendė pareiškėjo 2020-02-28 skundo nagrinėjimą šioje dalyje nutraukti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAI) 29 straipsnio 1 dalies 4 punktu (kai nagrinėjant skundą ar jo dalį paaiškėja, kad negalima skundo ar jo dalies išnagrinėti dėl informacijos trūkumo ar kitų reikšmingų aplinkybių).

2020-10-21 el. pranešimu, kuris buvo siunčiamas [...] atstovams, o kopija pateikta Inspekcijai ir dar keletui adresatų, (Inspekcijos reg. Nr. 1R-6969(2.13.)) pareiškėjas informuoja [...], kad Inspekcijoje „nagrinėjama byla dėl [...] galimų BDAR pažeidimų <...> Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjama administracinė byla, kurioje trečiais suinteresuotais byloje asmenimis patraukti [...]. [...] nuolankiai prašau kompensacijos dėl priverstinės pravaikštos - darbo atlyginimo už 3 mėnesius <...> Iš [...] ir (arba) Bendrovės nuolankiai prašau <...> už atvaizdo panaudojimo reklaminiais tikslais“. Iš šiame pareiškėjo el. pranešime pateiktos informacijos, darytina išvada, kad pareiškėjo skundžiami veiksmai siejami su jo darbo santykiais bei atlyginimu už reklamą, o ne su asmens duomenų tvarkymo pažeidimais. [...].

BDAR 55 straipsnio 3 dalis nustato, jog Inspekcija nėra kompetentinga prižiūrėti duomenų tvarkymo operacijų, kurias atlieka teismai, vykdydami savo teismines funkcijas. Inspekcija negali nepaisyti savo kompetencijos ribų, nes tai būtų neteisėta (Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008-03-27 sprendimas administraciniame byloje Nr. I-2300-142/08).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. birželio 9 d. nutartyje administraciniame byloje Nr. A-438-905/2008 pažymėta, kad Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (redakcijos, galiojusios iki 2018-07-15) 36 straipsnio 4 dalis nesuteikia Inspekcijai teisės kontroliuoti bet kurių su asmens duomenimis teismuose atliekamų veiksmų, t. y. asmens duomenų tvarkymo veiksmų, kuriuos atlieka teismai. Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 2 straipsnis nustato, kad teismai, vykdydami teisingumą, yra nepriklausomi nuo kitų valstybės valdžios institucijų, pareigūnų, politinių partijų, politinių ir visuomeninių organizacijų ir kitų asmenų. Atsižvelgiant į teisės aktais nustatytą Inspekcijos kompetenciją, BDAR 55 straipsnio 3 dalį, Teismų įstatymo 2 straipsnį bei teismų formuojamą teisminę praktiką, darytina išvada, kad Inspekcija nėra įgaliota kištis į VAAT vykdomą su pareiškėju susijusių asmens duomenų tvarkymą. [...]“ Pažymėtina, kad Pareiškėjui išaiškinta Inspekcijos sprendimo apskundimo tvarka.

5.8.3. Inspekcija 2022-09-14 raštu papildomai informavo:

„Inspekcija papildomai Seimo kontrolierių informuoja, kad Europos Komisijos vidaus rinkos informacinėje sistemoje (ang. *European Commission International Market Information System*) (toliau – IMI) gautas Žemutinės Saksonijos (Lower Saxony - Lander Commissioner for Data Protection (LfD)) priežiūros institucijos 2022-07-18 pranešimas Nr. 419644 [...], kuriuo ši institucija informavo Inspekciją, kad su tikslu išsiaiškinti, ar TUI <...> (įsisteigusi Vokietijoje) yra skundžiamo asmens TT [...], SIA tvarkomų pareiškėjo X asmens duomenų valdytoja, 2022-03-25 susisiekė su TUI <...> duomenų apsaugos pareigūnu. TUI <...> duomenų apsaugos pareigūnas Žemutinės Saksonijos priežiūros instituciją informavo, kad po vidinio audito nustatyta, jog TUI <...> nėra tiesioginis ar netiesioginis TT [...], SIA valdytojas. TUI <...> nepriima sprendimų dėl skundžiamo asmens TT [...], SA duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių. Dėl šios priežasties TT [...], SIA duomenų apsaugos požiūriu yra savarankiškai atsakingas duomenų valdytojas pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) 4 straipsnio 7 dalį. Todėl Žemutinės Saksonijos priežiūros institucija negali perimti skundo nagrinėjimo procedūrų kaip vadovaujanti priežiūros institucija dėl TT [...], SIA ir šio duomenų valdytojo vykdomo duomenų tvarkymo.

Atsižvelgiant į Žemutinės Saksonijos priežiūros institucijos 2022-07-18 pateiktą informaciją ir į tai, kad skundžiamas asmuo TT [...], SIA yra įsisteigęs Latvijoje, 2022-09-12 į IMI įkeltas pranešimas Nr. 434301 (IMI ataskaita pridedama priedu Nr. 2) dėl vadovujančios institucijos nustatymo pagal BDAR 56 straipsnį su prašymu Latvijos priežiūros institucijai sutikti būti vadovujančia priežiūros institucija nagrinėjant X skundą, ir informaciją dėl sutikimo / nesutikimo kartu su motyvais prašant pateikti IMI iki 2022-10-05. Latvijos priežiūros institucijai sutikus būti vadovujančia priežiūros institucija nagrinėjant Pareiškėjo skundą, skundas bus toliau nagrinėjamas vadovaujantis BDAR 60 straipsnio procedūra. Latvijos priežiūros institucijai atsisakius būti vadovujančia institucija, Inspekcija skundą nagrinės vadovaujantis BDAR 61-62 straipsnių nuostatomis, kaip tai numatyta BDAR 56 straipsnio 5 dalyje. Inspekcija pažymi, kad 2022-09-14 raštu Nr. 1R-4665(2.13.Mr) pareiškėjas informuotas apie tai, kad jo skundas pakartotinai pateiktas nagrinėti Latvijos priežiūros institucijai.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Tarptautiniai teisės aktai, Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

6.1. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas; toliau vadinama – BDAR):

- 4 straipsnis – „21) priežiūros institucija – valstybės narės pagal 51 straipsnį įsteigta nepriklausoma valdžios institucija; 22) susijusi priežiūros institucija – priežiūros institucija, kuri yra susijusi su asmens duomenų tvarkymu dėl to, kad: a) duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas yra įsisteigęs tos priežiūros institucijos valstybės narės teritorijoje, b) duomenų tvarkymas daro arba gali padaryti didelį poveikį tos priežiūros institucijos valstybėje narėje gyvenantiems duomenų subjektams; arba c) skundas buvo pateiktas tai priežiūros institucijai; [...].“

- 52 straipsnis – „1. Atlikdama savo užduotis pagal šį reglamentą ir naudodamasi savo įgaliojimais, kiekviena priežiūros institucija veikia visiškai nepriklausomai. 2. Kiekvienos priežiūros institucijos narys arba nariai, atlikdami savo užduotis ir naudodamiesi savo įgaliojimais pagal šį reglamentą, nepatiria nei tiesioginės, nei netiesioginės išorės įtakos ir neprašo bei nepriima jokių nurodymų. [...]; 4. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kiekvienai priežiūros institucijai būtų suteikti žmogiškieji, techniniai ir finansiniai ištekliai, patalpos ir infrastruktūra, kurie yra būtini, kad ji veiksmingai atliktų savo užduotis ir naudotųsi savo įgaliojimais, įskaitant užduotis ir įgaliojimus,

vykdytinus savitarpio pagalbos srityje, bendradarbiaujant ir dalyvaujant Valdybos veikloje. [...].“

- 55 straipsnis – „1. Kiekviena priežiūros institucija turi kompetenciją savo valstybės narės teritorijoje vykdyti pagal šį reglamentą jai pavestas užduotis ir naudotis pagal šį reglamentą jai suteiktais įgaliojimais. [...].“

- 56 straipsnis – „1. Nedarant poveikio 55 straipsniui, duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo pagrindinės buveinės arba vienintelės buveinės priežiūros institucija turi kompetenciją veikti kaip vadovaujanti priežiūros institucija, kai tas duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas vykdo tarpvalstybinį duomenų tvarkymą, vadovaujantis 60 straipsnyje nustatyta procedūra.“

6.2. Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas (toliau vadinama – ADTĮ arba Įstatymas):

- 1 straipsnis – „2. Šis įstatymas nustato asmens duomenų tvarkymo ypatumus, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos teisinį statusą ir įgaliojimus, žurnalistų etikos inspektoriatų įgaliojimus, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos ir žurnalistų etikos inspektoriatų (toliau kartu – priežiūros institucija, priežiūros institucijos) atliekamo asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų (toliau – pažeidimai) nagrinėjimo ir administracinių baudų skyrimo tvarką. 3. Šis įstatymas taikomas kartu su Reglamentu (ES) 2016/679 ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais. 4. Šis įstatymas taikomas, kai: [...]; 3) Europos Sąjungoje esančių duomenų subjektų asmens duomenis tvarko Europos Sąjungoje neįsisteigęs duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas, kuris pagal Reglamento (ES) 2016/679 27 straipsnį yra paskyręs atstovą, įsisteigusį Lietuvos Respublikoje, ir duomenų tvarkymo veikla yra susijusi su prekių arba paslaugų siūlymu šiems duomenų subjektams Europos Sąjungoje, nepaisant to, ar už šias prekes arba paslaugas duomenų subjektui reikia mokėti, ar ne, arba su elgesio, kai šie duomenų subjektai veikia Europos Sąjungoje, stebėseną.“

- 8 straipsnis – „2. Inspekcijos veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, viešumo, profesionalumo atliekant savo funkcijas principais. Inspekcija, atlikdama [...] šiame įstatyme jai nustatytas funkcijas bei priimdama sprendimus dėl jų atlikimo, yra nepriklausoma. Jos teisės gali būti suvaržytos tik įstatymų. 3. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, Lietuvos Respublikos Seimo nariai ir kiti pareigūnai, politinės partijos ir politinės organizacijos, asociacijos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys neturi teisės Inspekcijai, jos vadovui, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, daryti jokio politinio, ekonominio, psichologinio, socialinio spaudimo ar kitokio neteisėto poveikio. Kišimasis į Inspekcijos veiklą užtraukia įstatymų nustatytą atsakomybę“;

- 17 straipsnis – „2. [...], pareiškėjas, [...] taip pat turi teisę: [...]; 3) apskūsti priežiūros institucijos veiksmus ar neveikimą; [...]. 3. Laikoma, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys yra tinkamai informuoti ir jiems tinkamai pranešta, jei priežiūros institucija šiame skyriuje nurodytais atvejais sprendimus, pranešimus, kitus dokumentus ir informaciją šiems asmenims siunčia Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre nurodytu buveinės adresu arba Lietuvos Respublikos gyventojų registre nurodytu gyvenamosios vietos adresu, išskyrus atvejus, kai asmuo nurodo kitą korespondencijos įteikimo adresą, arba Juridinių asmenų registre arba Gyventojų registre nurodytu asmens elektroninių siuntų pristatymo adresu.“

- 22 straipsnis – „3. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos sprendimai gali būti skundžiami teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

- 23 straipsnis – „1. Priežiūros institucija nagrinėja skundus dėl Reglamento (ES) 2016/679, šio įstatymo ir kitų įstatymų, reglamentuojančių asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, pažeidimų šių teisės aktų ir priežiūros institucijos nustatyta tvarka. 2. Kai nagrinėjant skundą vadovaujasi Reglamento (ES) 2016/679 60 straipsniu, netaikoma šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalis.“

- 30 straipsnis – „2. Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta ir pareiškėjui atsakyta per 4 mėnesius nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos, išskyrus atvejus, kai dėl skunde ar jo dalyje nurodytų ar nagrinėjimo metu paaiškėjusių aplinkybių sudėtingumo, informacijos apimtys, skundžiamo asmens ir kitų juridinių ar fizinių asmenų vengimo vykdyti priežiūros institucijos

reikalavimus, skundžiamų veiksmų tęstinio pobūdžio arba kitų objektyvių priežasčių būtina skundo ar jo dalies nagrinėjimą pratęsti. Šiais atvejais skundo ar jo dalies nagrinėjimo terminas pratęsiamas, bet ne ilgiau kaip 2 mėnesiams. Bendras skundo ar jo dalies nagrinėjimo terminas negali būti ilgesnis negu 6 mėnesiai nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos. Apie skundo ar jo dalies nagrinėjimo termino pratęsimą ir pratęsimo priežastis pranešama pareiškėjui. Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta per įmanomai trumpiausią laiką.“

6.3. Viešojo administravimo įstatymas (toliau vadinama – VAĮ):

- 3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį“;

- 10 straipsnis – „3. Viešojo administravimo subjektai administracinius sprendimus gali priimti savo iniciatyva arba gavę asmenų prašymus ar skundus.“

6.4. Seimo kontrolierių įstatymas (toliau vadinama ir – SKĮ):

- 12 straipsnio 1 dalis – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“;

- 22 straipsnis – „1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: [...] 2) atmesti skundą; [...]“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

7. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2008-03-04 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-154/2008 – „Viešojoje teisėje veikia bendrasis teisinio reguliavimo principas „galima tai, kas leista“, pagal kurį viešosios teisės subjektai negali laisvai pasirinkti savo elgesio varianto, jie turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems suteikti konkrečių įstatymų, ir savo veikloje negali peržengti šių įgalinimų ribų. Viešojo administravimo subjektų veiksmai, atlikti viršijus įstatyminių įgalinimų (kompetencijos) ribas (ultra vires), yra pagrindas tokius veiksmus laikyti neteisėtais. Viešąjį administravimą vykdančių subjektų veikloje bendroji pareiga elgtis rūpestingai ir atidžiai negali būti priešpastatoma pareigai laikytis šią veiklą reglamentuojančių įstatymų reikalavimų ir juos vykdyti. Ar viešosios teisės subjektas elgėsi pakankamai rūpestingai ir atidžiai, turi būti vertinama pagal tai, kaip tiksliai jis laikėsi jo veiklą reglamentuojančių įstatymų reikalavimų.“

8. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

- 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012 – „Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999-05-11, 2004-12-13 nutarimai, 2004-11-05 išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005-05-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). VAĮ 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; [...]. VAĮ 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės

viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“.

Tyrimo išvados

9. Apibendrinus skunde Seimo kontrolierei aprašytas aplinkybes konstatuotina, kad Pareiškėjas skundžiasi tuo, jog VDAI „nesilaikė pareiškėjo 2020 metais registruotų skundų 1R-1528, Nr. 1R-1764 nagrinėjimo terminų.“

10. Vadovaujantis ADTĮ, VAI, teismų praktika, Inspekcija (Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga) savo veikloje:

10.1. turi vadovautis įstatymo viršenybės ir kitų principų reikalavimais, t. y. viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; ar Inspekcija elgėsi pakankamai rūpestingai ir atidžiai, turi būti vertinama pagal tai, kaip tiksliai ji laikėsi veiklą reglamentuojančių įstatymų reikalavimų;

10.2. yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).

11. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad:

11.1. VDAI 2020-02-28 gavo Pareiškėjo 2020-02-27 skundą (Inspekcijos reg. Nr.1R-1528(2.13.Mr)) (toliau vadinama – skundas) ir 2020-03-09 gavo 2020-03-08 skundo patikslinimą (Inspekcijos reg. Nr.1R-1764(2.13.Mr)) (toliau vadinama – patikslintas skundas) dėl galimai neteisėtų SIA [*pavadinimas žinomas*] Lietuvos filialas veiksmų, įskaitant asmens duomenų perdavimą UAB [*pavadinimas žinomas*] ir (arba) UAB [*pavadinimas žinomas*], AAS [*pavadinimas žinomas*] filialui Lietuvoje ir (arba) AAS [*pavadinimas žinomas*], kitiems tretiesiems asmenims (taip pat ir TUI [*pavadinimas žinomas*] darbuotojai), dėl UAB [*pavadinimas žinomas*] veiksmų tvarkant pareiškėjo asmens duomenis bei dėl Bendrovės referentės [*pavardė žinoma*] galimai neteisėtų veiksmų atskleidžiant pareiškėjo asmens duomenis [*pavadinimas žinomas*];

11.2. įvertinusi gautus Pareiškėjo skundus (skundą ir patikslintą skundą), Inspekcija 2020-03-05 sprendimu atsisakė nagrinėti Pareiškėjo skundo dalį dėl Bendrovės veiksmų televizijos laidoje viešinant Pareiškėjo asmens duomenis ir nutarė skundą persiųsti nagrinėti Žurnalistų etikos inspektoriatui tarnybai. Apie priimtą sprendimą informuotas Pareiškėjas, jam išaiškinta minimo sprendimo apskundimo tvarka. Iš pateiktos informacijos taip pat nustatyta, kad Pareiškėjo paprašyta atsakyti į papildomus klausimus ir pateikti tai įrodančius dokumentus.

Inspekcija, išnagrinėjusi papildomus dokumentus (Pareiškėjo pateiktą informaciją dėl jo skundo nagrinėjimo teisme, ŽEIT dokumentus ir kita), 2021-02-23 sprendimu Nr. 3R-174(2.13-1.E Pareiškėjo skundų nagrinėjimą dėl [...] veiksmų ir dėl ŽEIT veiksmų, kuriais ŽEIT teismui kaip įrodymą perdavė vaizdo įrašą, nutraukė.

Vadovaujantis Įstatymo 22 straipsnio nuostatomis, VDAI sprendimai gali būti skundžiami teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Taigi, Pareiškėjas minimus Inspekcijos sprendimus galėjo skųsti teismui.

11.3. Inspekcija Pareiškėją informavo apie visus savo veiksmus toliau nagrinėjant jo skundą (skundą ir patikslintą skundą) (šios pažymos 5 punktas): kad išsiaiškino, jog Pareiškėjo skundžiamų bendrovių buveinės yra ne Lietuvoje, todėl skundas dėl TT [*pavadinimas žinomas*], SIA veiksmų, įskaitant asmens duomenų perdavimą UAB [*pavadinimas žinomas*] ir (arba), UAB [*pavadinimas žinomas*], AAS [*pavadinimas žinomas*] filialui Lietuvoje (ir) arba AAS [*pavadinimas žinomas*], kitiems tretiesiems asmenims (taip pat ir TUI [*pavadinimas žinomas*] darbuotojai) Latvijos priežiūros

institucijai bus perduotas per vidaus rinkos informacinę sistemą, siekiant nustatyti vadovaujančią duomenų apsaugos priežiūros instituciją, kuri nagrinės skundo minėtą dalį; gavus naują informaciją, kad vadovaujanti priežiūros institucija yra Vokietijoje, informavo dėl skundo perdavimo per vidaus rinkos informacinę sistemą Vokietijos priežiūros institucijai; informavo dėl kreipimosi elektroniniu paštu į Saksonijos priežiūros instituciją, siekiant sužinoti, ar Saksonijos priežiūros institucija sutinka būti vadovaujančia priežiūros institucija nagrinėjant Pareiškėjo skundą; dėl kitų papildomų kreipimųsi į Vokietijos ir Latvijos priežiūros instituciją; išaiškino Įstatymo 23 ir 30 straipsnių nuostatas dėl terminų, nustatytų Įstatyme, netaikymo Pareiškėjo skundo nagrinėjimui.

Pažymėtina, kad pagal Įstatymo 23 ir 30 straipsnio nuostatas, t. y. kai nagrinėjant skundą vadovaujamasi Reglamento (ES) 2016/679 60 straipsniu, netaikoma šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalis, nustatanti terminus skundo išnagrinėjimui (pažymos 6.2 papunktis).

Pažymėtina, kad pagal BDAR, kiekviena priežiūros institucija veikia visiškai nepriklausomai. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kiekvienai priežiūros institucijai būtų suteikti žmogiškieji, techniniai ir finansiniai ištekliai, patalpos ir infrastruktūra, kurie yra būtini, kad ji veiksmingai atliktų savo užduotis ir naudotųsi savo įgaliojimais, įskaitant užduotis ir įgaliojimus, vykdytinus savitarpio pagalbos srityje, bendradarbiaujant ir dalyvaujant Valdybos veikloje. Taigi, Inspekcija negali daryti įtakos kitos valstybės (nagrinėjamu atveju Vokietijos) priežiūros institucijai kuo greičiau priimti sprendimą, teikti informaciją ir kita.

Apie veiksmus siekiant tinkamai išnagrinėti Pareiškėjo skundą, Inspekcija papildomai Pareiškėją informavo 2022-09-14 raštu (pažymos 5.8.3 papunktis).

12. Apibendrinus pirmiau padarytas išvadas ir atsižvelgus į teisinį reglamentavimą, konstatuotina, kad viešojo administravimo subjektai (nagrinėjamu atveju Inspekcija) turi tik tokius įgalinimus, kurie suteikti konkrečių įstatymų, ir savo veikloje negali peržengti šių įgalinimų ribų. Viešojo administravimo subjektų veiksmai, atlikti viršijus įstatyminių įgalinimų (kompetencijos) ribas (ultra vires), yra pagrindas tokius veiksmus laikyti neteisėtais. Viešąjį administravimą vykdančių subjektų veikloje bendroji pareiga elgtis rūpestingai ir atidžiai negali būti priešpastatoma pareigai laikytis šią veiklą reglamentuojančių įstatymų reikalavimų ir juos vykdyti. Inspekcija, atlikdama teisės aktuose jai nustatytas priežiūros institucijos funkcijas bei priimdama sprendimus dėl jų atlikimo, yra nepriklausoma, jos teisės gali būti suvaržytos tik įstatymų, veikla grindžiama teisėtumu, nešališkumu, viešumu, profesionalumo atliekant savo funkcijas principais.

Inspekcija Pareiškėjo skundą nagrinėja nepažeisdama BDAR, Įstatymo bei VAĮ nuostatų, Pareiškėjas tarpiniais raštais yra informuojamas apie Inspekcijos veiksmus, siekiant tinkamai išnagrinėti skundą. Taigi, Pareiškėjo skundas dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų, neveikimo atmestinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

13. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X skundą dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) atmesti.